

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

24. SZÁM

2017 OKTÓBER-DECEMBER

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK : negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor

A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba

Lakó Antal

Vajó Sándor

Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

Tisztelt Madárbarát

A Siroki Zoltán Alapítvány 24 évvel ezelőtti létrehozása óta 17 országosan elismert tenyésztő, kiváló madarász tarthatta kezében a vándorkupát. Október 23-án, a Jászberényi Állatkertben megrendezett I. Jászkupa keretében, az alapítvány kuratóriuma és a Siroki család egy újabb madarász szakembernek nyújtotta át a serleget, és a hozzátartozó oklevelet.

30 éve már, hogy Siroki Zoltán nincs közöttünk. Egy újabb madarászgeneráció nőtt fel azóta, de nem hisszük, hogy lenne közöttük olyan, akinek nem mondana semmit Siroki Zoltán neve. Úgy gondoljuk, minden madárbarátnak a könyvespolcán megtalálható könyvének valamelyik kiadása az öt közül.

Több mint száz cikke - melyek 1931-től a Kócsagban, a Búvárban, a Természetben, Állatvilág magazinban, számos szövetségi és helyi csoport kiadványában, német és svájci szaklapban jelentek meg – kiváló olvasmány a ma tenyésztőének is. E cikkek mindegyikét - azokat is, amelyek nem kerültek publikálásra – igyekszünk közkinccsé tenni alapítványi kiadványunkban az elkövetkező években is.

A díjjal járó vándorserleg tulajdonosa 1993 óta minden esetben egy köztisztelőben álló, több évtizedes tenyésztői múlttal rendelkező, a hazai díszmadártenyésztés hírnevének öregbítésén, a szervezeti élet vonzóbbá tételén dolgozó madarász volt.

Nincs ez másként az idei évben sem, így 2017-ben is, a jelölő szervezetek ajánlása szerint, a kuratórium véleménye alapján, egy köztisztelőben álló, több évtizedes tenyésztői múlttal rendelkező madarászra esett a választás.

Mint nagyon sok madarász esetében, ő nála is a galambászáttal kezdődött a madarak iránti rajongás. 15 éves korától röpgalambokat tenyésztett, majd ezt követte a postagalambászat, illetve később a húsgalambok tenyésztése. A galambok után az egzóták kaptak kiemelt figyelmet. Az első pintyfélék a tenyészetben természetesen sirálykák és zebra-pintyek voltak, majd sorra jöttek a ritkább amandínák, afrikai egzóták. 47 év az egzóták tenyésztésével telt így, számos országos bajnokság első díjait nyerték a madarai. A TIT stúdió madárbarát klub elnökeként 12 éven át irányította a szervezetet, majd az ornitológiai egyesületnek volt 2 cikluson át az elnöke. Számos szakcikkét olvashattuk különböző szakfolyóiratokban.

Sok éves tenyésztői, illetve ismeretterjesztő munkájáért, a hazai regionális szervezeti, egyesületi életben végzett tevékenységének, valamint az egzotikus madárfajok szélesebb szakmai körben történt elterjesztésének elismeréseként 2017-ben a Siroki-díjat kapja:

KERTÉSZ DEZSŐ

Gratulálunk neki!

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL 24. RÉSZ

Énekelj, kanárimadár!

Amióta a spanyolok 350 évvel ezelőtt a Kanári-szigetéről importálták és házasították a vadon élő kanárimadarat, ez a legkedveltebb éneklő madarunk lett. Termete a domesztikáció következtében kissé megnőtt, és csattogó éneke erősebb lett. Az eredetileg sárgászöld színű madárnak mutáció és keresztezés folytán számos színváltozata született. Különös hírnévre tett szert a Harz-hegységben, az ott lakó kézművesek által kitenyésztett tájfajta, a Harz-i kanári, amely céltudatos szelekció révén már nem az ősi alak csattogó énekét fütyülte, hanem csendesen, gurgulázva éneklő „Roller” lett.

A II. világháború előtti időkben – kb. 40 évvel ezelőtt – nálunk csak a rollereket keresték. A csattogva éneklő kanarit nem sokra becsülték. Ma viszont megsaporodtak azok a tenyésztők, akik a fő súlyt a különböző színváltozatok tenyésztésére helyezik és kevesebbet törődnek a madarak énekével. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy egy hím kanári csak akkor teljes értékű madár, ha nemcsak szép színű – sárga, fehér, fekete, barna, bronz, kék, ahát, narancssárga, piros, stb. – hanem szépen énekel is.

Magányos énekes elhelyezése.

A kalitka ne legyen túl kicsi, legalább 42x24x26 cm. két ülőfa elegendő, ezek vastagsága olyan legyen, hogy a madár ujjjaival át tudja fogni. A kanárimadár nagyon érzékeny a huzatra, ezért a kalitkát a lakás legvilágosabb, huzatmentes helyén helyezzük el. Télen 18-20 C° egyenletes hőmérsékleten tartjuk madarainkat.

Az éneklő kanári alaptakarmánya a repcemag, de kapjon fénymagot, fehér vagy sárga kölest, lenmagot, salátamagot és kendermagot is. A repcemagot adjuk külön edényben és korlátlan mennyiségben. A többi magféleséget keverjük össze egyenlő arányban, és ebből egy madár naponta egy kávéskanálnyi kapjon. A magkereskedésekben kapható kanári eledel nem mindig alkalmas madaraink táplálására. Sok benne a köles, amit a kanári csak kényszerűségből fogyaszt. Ezért az ilyen magkeverék kiegészítésre szorul. Zöld eledelről tyúkhúr, spenót és saláta formájában gondoskodjunk, csupán arra vigyázzunk, hogy az ne legyen vizes, mert könnyen hasmenést kaphat a madár. Édes alma és körte is szerepeljen az étlapon.

Tenyésztés.

A tojónak a következő jó tulajdonságokkal kell rendelkeznie. A hímek késedelem nélkül fogadja el, szorgalmas fészeképítő legyen és jó kotló, fiókáit megbízhatóan nevelje. Legjobban a kétéves tojók költenek. Tenyésztésre az egy-két éves hím a legalkalmasabb, habár a hímek erre 6 éves korukig is jók.

A tenyésztésre beszerzett tojókat hidegen teletessük, tágas kalitkában. Egy 120x60x80 cm-es kalitka 6 tojó elhelyezésére alkalmas, a madarak a világos és napos, huzatmentes helyen a fagyot is kibírják. A tenyésztésre szánt hímeket mindig melegen teletessük (18-20 C°). Az állatkereskedésekben készen kapható, fémből készült fészket kívülről akasszuk a kalitkára, és finom fűvel és tollal béleljük. toll helyett papírvattát is használhatunk.

A tenyésztésnek több módja ismeretes.

Követhetjük a természet rendjét, és a tenyészpárt együtt hagyjuk. Ebben az esetben minden jó hím segít a fiókák felnevelésében. Lehet úgy is költetni, hogy 1 hímre 3 tojót számítva, a nőtények mindegyikét külön kalitkába téve, a hímeket folyamatosan engedjük az anyamadarakhoz, egymás után. Ha az első tojó letojta, a hímeket a következőhöz tesszük stb. A hímre a fiókák felnevelésénél nincs okvetlenül szükség, mert az anya egymagában is felneveli fiait. A tojászám 4-5, a kotlási idő 13-15 nap.

A fiókák felneveléséhez a mageleségen kívül keményre főtt tojást adunk, naponta kétszer, de mindig csak annyit, amennyit a következő etetésig az anyamadár felhasznál. Magas fehérjetartalma következtében a tojás hamar romlik, különösen nagy melegben, erre mindig nagyon ügyeljünk!

Zöldeledelről tyúkhúr és saláta formájában gondoskodjunk. Vannak kanári tenyésztők, akik a főtt tojáshoz más táplálékot is kevernek: kekszet, piskótát, rizát, mákot, sajtot. Saját tapasztalataim alapján merem állítani, hogy erre nincs szükség., a tojás egymaga is elegendő a fiókák felneveléséhez a zöldeledel és gyümölcs mellett. A fiókák 18-20 napos korukban röpködnek ki, 24 napos korukban már kezdenek magukban is enni. Ha a fiókák néhány napig anyjuk mellett már önállóan táplálkoznak, elérkezett az elválasztás ideje. Tágas röpkalitkában helyezük el őket, ügyelve a tisztaságra, mert a fiatalok sokat keresgélnek a földön. Kezdetben még nem nélkülözhetik a tojást, de ebből ne kapjanak sokat. Ha a tojás elfogyasztása után még éhesek, hamarosan rászoknak a mageleségre.

Ha fűtött helyiség áll rendelkezésre, akkor már február elején megindulhat a költés; ebben az esetben július elejéig háromszor kaphatunk fiókákat. Ellenkező esetben meg kell várnunk, míg kitavasodik. Ilyenkor április közepén kezdünk, és ezért csak két költést engedélyezünk.

Vedlés.

Normális életfolyamat; augusztus-szeptemberben zajlik. A tollváltás erősen igénybe veszi a madár szervezetét, ezért táplálására a vedlés folyamán különös gondot fordítunk. Hizlaló takarmányra nincs szükség, de adjunk hetenként kétszer tojást. A vedlés befejezése után megkezdődik a fiatal hímek tanítása, megfelelő előénekes vezetésével.

Díszmadarak – az Állatvilág magazin különkiadása 1986

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL

26. RÉSZ

A feketecsőrű sivatagipinty (*Rhodopechys obsoleta*) tenyésztése

Tisztelt Madarászok!

Engedjétek meg, hogy megosszam veletek egy külsőre nem a legimpozánsabb megjelenésű, mégis a maga szelídségével és egyszerűségével számomra kedves madarat.

Ez a madár a feketecsőrű sivatagi pinty (*Rhodopechys obsoleta*).

A faj előfordulása a következő: Törökország, Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán és Üzbegisztán, Szaúd-Arábia, Szíria, Libanon, Izrael, Jordánia, Afganisztán, Egyiptom, Irán, Irak, Pakisztán és Kína területén honos. Száraz, füves puszták és félsivatagok lakója.

Testhossza 14 cm, szárnyfesztávolsága 26 cm. Tollazata vörhenyesszürke. Szárnya és farka rózsás, fekete és fehér mintával, mely főleg repülés közben látszódik. Nászidőszakában a hímek csőre befeketedik.

Jó pár évvel ezelőtt a német Carduelis Club kiállításán láttam először élőben egy fiatal párt, igényesen dekorált volierben. A madarak nagyon bizalmas, szelíd természete szembetűnő volt még egy laikus számára is.

Pár évvel később a nagy holland börze látogatása során - bár a céloom nem ezen madarak beszerzése volt, mert akkoriban dél amerikai csízfajok tenyésztésében próbáltunk édesapámmal sikereket elérni - sajnos nem volt a „fogunkra való” madár.

Hogy mégse hiába tegyem meg ezt a nagy utat, arra az elhatározásra jutottam, hogy a több helyen is kínált fiatal madarak közül - így a testvérpárosítást elkerülve - 3 pár madarat megvásárolok. A madárkák sikeresen átvészelték a hosszú utat, majd hazaérkezve egy közös kültéri röpdébe helyeztük, ahol gond nélkül át is teleltek.

A tavasz megérkezésekor a hímek halk gurgulázó hanggal jelezték a költés kezdetét. A szakirodalmak egyszerű pár strófáról szóló hangról írtak, de ez még annál is egyszerűbb volt, füttyülésnek nem is mondanám, inkább béka és kecske hang keverékének nagyon halk változata. Ezután a közös röpdéből 2x2x1m-es volierekbe helyeztük őket páranként. A három párat a saját elképzelésünk alapján állítottuk össze mivel a közös röpdében nem láttuk jelét a párválasztásnak. Fészekalkalmatosságnak műanyag fészekkosarat kókusz betéttel kínáltunk, melyet tuja ágakkal vettünk körül. Mivel nem tudtuk, mikor hajlandóak a költésre, már március végén csíráztatott magokat és friss zöldet (tyúkhúr, gyermekláncfű, saláta) kínáltunk nekik. Sajnos semmilyen állati eredetű táplálékot nem fogadtak el. A főtt tojást is keveset, csíráztatott mag közé keverve.

Két párnál a tojók április végétől állandóan hordták a fészkek anyagot, de sajnos amit be vittek a kosárba, ki is került belőle. Ennek ellenére mind két pár május második felében 4-4 tojást rakott. A tojások világoskék alapon halvány barna pettyezett színűek voltak. Sajnos mindkét párnál az első és még a rá következő 2 költés is sikertelen volt, a tojások nem voltak termékenyek. A harmadik pár június elején tojt le 6 tojást, melyeknek gyönyörű, mesteri remekműnek beillő fészkek csészét készített a tojó. Ennél a párnál jól látható volt a harmónia, a hím szorgalmasan énekelt és kísérgette a tojót. Az előző két pár ilyen viselkedést nem mutatott, de torzsalkodást sem egymás iránt, bár már mint írtam, abszolút békés madarak voltak.

13-14 nap után keltek ki a fiatalok, de ez a pár sem volt hajlandó semmilyen lágyeleség elfogadására. Bár ekkorra már jó néhány vadonban előforduló félérett mag a rendelkezésünkre állt (katáng, útifű, stb.), melyet szívesen fogyasztottak. A 6 db tojásból 4 fióka kelt, melyből 3 kicsit fel is neveltek. A fiókák kirepülése után a tojó gyorsan újabb fészkelésbe kezdett. A hím szinte egyedül nevelte ezután a fiatalokat, melyet a következő fészkelésig mellette hagyunk. Az öt tojásból 4 fióka kelt, és mind a négyet gond nélkül fel is nevelték. Ekkor már a teljes gyommagvak választéka a rendelkezésünkre állt, melyet maradék nélkül el is fogyasztottak.

Összességében arra a következtetésre jutottunk ismét, mint már többször be is bizonyosodott, hogy a Fringilla családba tartozó fajoknál a sikeres költés eredménye érdekében szükséges a harmonikus pár, melyet csak több egyed közös tartás mellett tudunk kiválasztani. Ezek tudatában csak ajánlani tudom e madarak tartását és tenyésztését, mert nem nagy igényűek, a meleget és hideget is jól tűrik, kezdő carduelis fajok szerelmeseinek sok tapasztalatot adhatnak, és az áruk is aránylag megfizethető.

Sok sikert kívánok.

Papp László

Fotók: www.birdsexpress.net

A Siroki díj (vándorszerleg) eddigi tulajdonosai

- 1993 Péter Géza**
- 1994 Ballagó Emánuel**
- 1995 Virágh Dezső**
- 1996 Laskay Sándor**
- 1997 Vas Sándor**
- 1998 Tóth Sándor**
- 2001 Lakó Antal**
- 2002 Gere Géza**
- 2004 Diószeghy Sándor**
- 2005 Soós János**
- 2006 (Dogosi Károly jelölt, elhalálozott)**
- 2008 Makai Pál**
- 2011 Pócsi Béla**
- 2012 Pálinkás György**
- 2013 Maróti Béla**
- 2014 Paraszka János**
- 2015 Lipták József**
- 2016 Kerek László**
- 2017 Kertész Dezső**